

Mensenrechten zouden net als levensbeschouwing een vak op school moeten zijn

Een betoog van Amélie Verheijden als onderdeel van haar jaarwerk over de mensenrechten. Amélie is 15 en zit in de tiende klas (4de middelbaar) van Steinerschool De Es in Antwerpen-Berchem.

Mijn betoog gaat over de mensenrechten, en ik wil graag eerst beginnen met een verhaal.

Op 22 mei stapt de Wit-Russische journalist en blogger Roman Protasevitsj in Athene op een vliegtuig naar Vilnius, de hoofdstad van Litouwen. Door een bommelding wordt de Ryanair-vlucht omgeleid en na onderschepping door een gevechtsvliegtuig in Minsk aan de grond gezet, De 26-jarige journalist die oprichter is van Nexta, een journalistiek medium dat communiceert via het platform Telegram en dat een voorname rol speelde bij het organiseren van de protesten tegen president Alexander Lukashenko wordt na de landing gearresteerd. Omdat het dictatoriale bewind van Lukashenko hem op de terroristenlijst had gezet, leefde Roman Protasevitsj in ballingschap. Naar verluidt is de bommelding verzonnen en zou de Wit-Russische president het bevel hebben gegeven om het vliegtuig aan de grond te zetten. De jonge journalist die ondertussen voor de staatstelevisie gedwongen bekentenissen heeft afgelegd en sporen van marteling vertoont, riskeert de doodstraf.

Nu vraagt u, u zich misschien af waarom ik dit verhaal vertel?

Omdat het bij uitstek een voorbeeld is van mijn stelling dat de mensenrechten niet worden nageleefd.

Hier zijn in de zaak Roman Protasevitsj al zomaar drie mensenrechten die met voeten worden getreden:

“Niemand heeft het recht ons zonder een goede reden te arresteren en gevangen te houden, of ons het land uit te sturen.”

“Niemand mag beschuldigd worden van iets, totdat zijn schuld is bewezen. Wanneer mensen zeggen dat we iets verkeerd hebben gedaan, hebben we het recht te laten zien dat het niet waar is.”

“We hebben allemaal het recht om in ons eigen land te gaan waar we willen en om naar believen te reizen.”

Maar er zijn nog veel meer mensenrechtenschendingen waar je misschien niet zo 1-2-3 aan zou denken:

Ni

- Er zijn al 22.200 mensen overleden aan hongersnood.
- Er zijn al 248.413 mensen overleden door vervuild water.
- 1% van de wereldbevolking is op de vlucht.
- Er is al 1.534.224 hectare bos verloren gegaan dit jaar.
- Er is al 10.697.636.906 ton CO2 uitstoot dit jaar.

- Er is al 2.888.922 ton chemisch afval in de lucht, in het water en op het land gedumpt dit jaar.
- Vorig jaar stierven er 1098 Amerikanen door politiegeweld.

Alles wat ik hier opsom is in strijd met de mensenrechten. En toch gebeuren al die zaken. Elke dag. Jaar in, jaar uit.

Er verschijnen ook nog elke dag tal van artikelen in de krant, die gaan over moord, politiegeweld, discriminatie,...

En terwijl ik jou hier in vrijheid over vertel, hebben de LRA-querilla's in het noorden van Oeganda de afgelopen jaren 20.000 kinderen, leeftijdsgenoten van ons, ontvoerd en gedwongen om als soldaten of seks-slaven voor het leger te dienen.

Terwijl de mensenrechten zeggen: 'niemand zal in slavernij of horigheid gehouden worden, slavernij en slavenhandel zijn in iedere vorm verboden.'

En als je denkt: maar ja dat is in Wit-Rusland en Oeganda, dat doen wij hier in het westen niet. Wel, dan heb je het mis. In 2008 hielden de Amerikaanse autoriteiten 270 gevangenen vast in Guantanamo Bay, Cuba, zonder officiële aanklacht of rechtszaak, en onderwierp ze aan een vorm van martelen die verdrinking nabootst.

Dat is in strijd met het mensenrecht dat stelt dat niemand zal onderworpen worden aan foltering, noch aan een wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

Ja maar dat is Amerika.

Maar ook in ons eigen land is geregeld in het nieuws omdat de mensenrechten van gevangenen worden geschonden. De Belgische gevangenis kampen al decennia met infrastructurele problemen en overbevolking. België is hiervoor al herhaaldelijk op de vingers getikt, en in januari is de staat nogmaals veroordeeld door de Brusselse Rechtbank van Eerste Aanleg.

Overbevolking gecombineerd met slechte infrastructuur kan de toegang van gedetineerden tot basisvoorzieningen beperken, zoals hygiënische en sanitaire voorzieningen, medische en psychologische hulp, ventilatie of licht, buitencelse activiteiten, of voldoende ondersteuning met het oog op re-integratie in de vrije samenleving. Volgens experts kan dit tekort aan psychologische en medische hulp en ondersteuning bijdragen tot problemen als druggebruik in de gevangenis en recidive.

Ik ben Hans Claus, gevangenisdirecteur in de gevangenis in Oudenaarde gaan interviewen over de mensenrechten. Een gevangenis is volgens hem een industriële uitvinding, net zoals de fabrieken. In een gevangenis zitten de gedetineerden elk apart in een eigen cel, de ene cel na de andere. Zo bekeken, zien we daar geen sociaal wezen meer, zegt hij

Hans en nog wat mensen zijn beginnen nadenken over dat als we mensen opsluiten in het kader van een straf de ruimtelijke omgeving in lijn moet liggen met de bevindingen van onze tijd nu. Dat als we mensen opsluiten, we dat dan met zoveel mogelijk interactie met de omgeving zouden moeten doen. Het idee van Hans is om het dertigtal aan gevangenis in

België te vervangen door kleinere detentiehuizen. Daar willen ze een programma laten lopen dat bijvoorbeeld inzet op ouderschap of een beroepsopleiding. Dit zou gunstig zijn omdat gedetineerden dan al evolueren naar hun vrijheid.

Zoals je dus ziet worden de mensenrechten helemaal nog niet goed genoeg nageleefd. Maar wat wel opvalt is dat ze in Europa beter worden nageleefd dan daarbuiten. Om de bewustwording over de mensenrechten en het belang van deze rechten te vergroten, denk ik dat het een goed idee zou zijn om net zoals levensbeschouwelijke vakken op school een vak te maken over de mensenrechten. Als we nu in het lager en het middelbaar een vak zouden geven over mensenrechten en zouden praten over elkaars meningen en daar op die manier van leren dan denk ik dat dit goed zou werken om op die manier elkaar te leren respecteren en er voor elkaar te zijn.

Wat ook zeker niet vergeten mag worden, is dat er zeker wel wordt toegezien op de mensenrechten. De grootste mensenrechten-ngo's zijn Amnesty International, Human Rights Watch, Artsen Zonder Grenzen ... Het is heel moeilijk om ervoor te zorgen dat iedereen zich aan de mensenrechten houdt, en zeker omdat het een wereldfenomeen is, en niet alle landen in staat zijn om deze mensenrechten te bewaken.

Ik sluit mijn betoog graag afsluiten met een quote van Loesje: "Mensen verschillen, Rechten niet."

Amélie Verheijden